

การประเมินโครงการแก้ไขปัญหาคาความยากจน (กข.คจ.) ตามมติคณะรัฐมนตรี โดยใช้
งบประมาณพิเศษปี 2544 ตามแผนกอนี้ต่างประเทศ : ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดอุบลราชธานี
มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินการดำเนินงาน ผลผลิต ผลกระทบ และศึกษาปัญหาอุปสรรคในการ
ดำเนินงานตามโครงการแก้ไขปัญหาคาความยากจน (กข.คจ.) โดยใช้งบประมาณพิเศษปี 2544 ตาม
แผนกอนี้ต่างประเทศ ในจังหวัดอุบลราชธานี รวมทั้งเสนอแนะวิธีการแก้ไขปัญหาคาที่เหมาะสม

วิธีการประเมินโครงการแก้ไขปัญหาคาความยากจน (กข.คจ.) ในครั้งนี้ ได้นำแบบจำลอง
input - output model มาประยุกต์ใช้ในการประเมิน โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบุคคล
ผู้เกี่ยวข้องกับโครงการฯ 3 ฝ่าย ได้แก่ ครุเรือนยากจนเป้าหมายผู้ยืมเงินจากโครงการฯ ไป
ประกอบอาชีพ จำนวน 198 คน ซึ่งทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องมือแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับ
โครงการฯ ในส่วนของกลุ่มคณะกรรมการกองทุน กข.คจ. ประจำหมู่บ้าน จำนวน 90 คน และ
ข้าราชการผู้เกี่ยวข้องกับโครงการฯ จำนวน 37 คน เครื่องมือที่ใช้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบ
สอบถามเกี่ยวกับโครงการฯ ในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีการวิเคราะห์ทั้งในเชิงปริมาณและเชิง
คุณภาพ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ผลการประเมิน พบว่า

1. กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้เกี่ยวข้องกับโครงการฯ ทั้งหมด ซึ่งได้แก่ ครุเรือนยากจน
เป้าหมายที่ยืมเงินจากโครงการฯ ไปประกอบอาชีพ คณะกรรมการกองทุน กข.คจ. ประจำหมู่บ้าน
และข้าราชการผู้เกี่ยวข้องกับโครงการฯ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีการศึกษาระดับประถมศึกษา และ
มีอายุอยู่ในช่วง 40 - 49 ปี

2. ผลการประเมินปัจจัยนำเข้าสู่โครงการฯ ปรากฏผลว่า ปัจจัยนำเข้าสู่โครงการฯ มี
ความเหมาะสมระดับปานกลาง

3. ผลการประเมินกระบวนการ ปรากฏผลว่า กระบวนการมีความเหมาะสมระดับปานกลาง

4. ผลการประเมินผลผลิตจากโครงการฯ ด้านรายได้ของครัวเรือนยากจนเป้าหมายหลังยืมเงินจากโครงการไปประกอบอาชีพ ปรากฏผลว่า ครัวเรือนยากจนเป้าหมาย มีรายได้เฉลี่ย เมื่อเทียบกับรายได้ก่อนยืมเงินจากโครงการฯ เพิ่มมากขึ้น และเมื่อพิจารณารายได้หลังยืมเงินจากโครงการฯ ไปประกอบอาชีพเทียบกับเกณฑ์ จปฐ. จำนวนครัวเรือนยากจนเป้าหมายที่มีรายได้ตกเกณฑ์ จปฐ. เมื่อเทียบกับก่อนยืมเงินจากโครงการมีจำนวนลดลง ผลการประเมินคุณภาพชีวิตของครัวเรือนยากจนเป้าหมายหลังยืมเงินจากโครงการฯ ไปประกอบอาชีพ ปรากฏผลว่า ครัวเรือนยากจนเป้าหมายส่วนใหญ่ มีคุณภาพชีวิตระดับสูง โดยมีคุณภาพชีวิตดีขึ้นในด้านการมีงานทำมากที่สุด

5. ผลการประเมินผลกระทบจากโครงการฯ ด้านผลการประเมินความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการ กข.คจ. ของครัวเรือนยากจนเป้าหมาย และคณะกรรมการกองทุน กข.คจ. ประจำหมู่บ้าน ปรากฏผลว่า ส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการ กข.คจ. ระดับสูง ผลการประเมินความพึงพอใจของครัวเรือนยากจนเป้าหมายต่อโครงการ กข.คจ. ปรากฏผลว่า ครัวเรือนยากจนเป้าหมายส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อโครงการ กข.คจ. ระดับสูง โดยมีความพึงพอใจมากที่สุดในเรื่องการทำงานทำ

6. ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการ กข.คจ. ปี 2544 ได้แก่ ความไม่พอเพียงของบุคลากรผู้ดำเนินงาน งบประมาณ และทรัพยากรที่ใช้ดำเนินงานตามโครงการไม่พอเพียงและล้าสมัย ในด้านกระบวนการ ปัญหาที่พบ คือ แผนการปฏิบัติงาน และระเบียบโครงการ กข.คจ. ไม่เหมาะสมในการนำลงไปปฏิบัติจริงในหมู่บ้าน ขาดการประสานร่วมมืออย่างจริงจัง และขาดการติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องของบุคลากรผู้เกี่ยวข้อง และในด้านการบริหารเงินงบประมาณยังมีบางส่วนที่ยังดำเนินการอย่างไม่โปร่งใส ประกอบกับการกำหนดหลักเกณฑ์การส่งคืนเงินยืมไม่เหมาะสมกับอาชีพของครัวเรือนยากจนเป้าหมาย ทำให้ไม่ก่อให้เกิดรายได้ตามวัตถุประสงค์ของโครงการฯ

7. ข้อเสนอแนะ

- 1) ควรมีการจัดสรรบุคลากร งบประมาณ และทรัพยากรอื่น ๆ ให้เหมาะสมกับแต่ละพื้นที่หมู่บ้านที่มีความแตกต่างกัน
- 2) ควรมีการปรับแผนและระเบียบโครงการ กข.คจ. ให้เอื้อต่อการปฏิบัติมากขึ้น
- 3) ควรมีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานราชการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่องและจริงจัง รวมทั้งสร้างเสริมความรู้ความเข้าใจแก่ครัวเรือนในหมู่บ้าน และคณะกรรมการกองทุน กข.คจ. ประจำหมู่บ้านให้มากยิ่งขึ้น

Title of Thesis : Evaluation of the Poverty Elimination Project under the Cabinet's Resolution
to Use a Special Budget of the 2001 Fiscal Year in Accordance with the
External Debt Incurring Plan : A Case Study of Ubonratchathani Province

Author : Miss Nattima Markchoo

Degree : Master of Arts (Social Development)

Year : 2002

The study was aimed at evaluating the operation, output, impact, and problems and obstacles of the poverty elimination project launched in Ubonratchathani Province that used a special budget of the 2001 fiscal year. Some recommendations were also made about appropriate ways to solve the problem.

In this research, the input - output model was adapted for program evaluation. The data were collected from 3 groups of people involved in the project. The first group consisted of 198 targeted poor households that made a loan from the poverty elimination project for occupational investment. The data from this group were collected by using an interview guide. The second group included 90 members of the village poverty - eliminating fund committees, and the third group included 37 government officials concerned. The data from the last two groups were collected by using a questionnaire. The data were then analyzed quantitatively and qualitatively. Frequency, percentage, and standard deviation were employed to describe the data.

The results of the evaluation were summed up as follows:

1. Most of the samples in all the three groups were male and had primary school. Their ages ranged from 40 to 49 years.
2. When the inputs of the project were evaluated, they were found to be moderately appropriate.
3. When the processes of the project were evaluated, they were also found to be moderately appropriate.

4. When the output of the project was evaluation, it was found that the target household's income averagely increased when compared with the income earned before making loans from the project. When their income was compared with the Basic Minimum Needs, the member of households whose income fell into the poverty level before making loans from the project decreased. Next, the quality of life of the target households after making loans was found to be high, especially in terms of having jobs.

5. When the impact from the project was evaluated, most of the target households and the members of the village poverty - eliminating fund committee were found to have a good knowledge and understanding about the poverty elimination project. Moreover, the target households were found to be "highly" satisfied with the project. They were the most satisfied with having jobs.

6. The problems and obstacles to the project operation were inadequacy of the personnel and the budget, and the outmode and insufficiency of resources. Concerning the procedures, the problems found were the action plan and the regulations of the poverty elimination project were not practical for real application in the village. Besides, there was poor coordination among the parties concerned and there was lack of continuous following - up activity done by related personnel. The budget management was not transparent and the criteria for paying back money were not suitable for the target households. Because of this, the objective of the project, i.e., generating income, could not be reached.

7. Recommendations

1) Enough personnel, budget and resources should be allocated to suit different villages.

2) The action plan and the regulations of the poverty elimination project should be adjusted to facilitate its operation.

3) There should be serious and continuous cooperation and coordination among government agencies concerned. Also, the households in the villages, as well as the members of the village poverty - eliminating fund committee should be made to have a better knowledge and understanding about the project.